

Handläggare
Mats Sylwan
Telefon: 508 31 928

Till
Kulturnämnden
Dnr 6.1/1650/2016

Nytt ateljéstöd

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att:

1. Godkänna kulturförvaltningens förslag till nytt ateljé- och studiestöd för konstnärer att gälla från 2018
2. Tillkännage en avsiktsförklaring att medel avsätts för stödet enligt följande ordning:
 - 2018 9,2 Mnkr
 - 2019 12,1 Mnkr
 - 2020 14,0 Mnkr
3. Godkänna förvaltningens förslag till riktlinjer för stödet enligt bilaga 1.
4. Uppdra åt kulturförvaltningen att utreda och lägga förslag till ett nytt kösystem för kommunala ateljéer.

Robert Olsson
Kulturdirektör

Patrik Liljegren
Chef kulturstrategiska staben

Sammanfattning

Kulturförvaltningen fick i Stockholms stads budget 2016 ett uppdrag att förbättra villkoren för professionella kulturarbetare. I detta ärende lägger kulturförvaltningen fram ett förslag till nytt ateljéstöd riktat till konstnärer inom bild- och formområdet. Förslaget innebär bland annat följande förändringar:

- Nytt namn: Ateljé- och studiestöd för konstnärer.
- För flertalet konstnärer höjs stödbeloppet från 1 000 kronor till 1 500 kronor per månad.
- Fler konstnärer får del av stödet.
- Längre meritvärdering.
- Ökat antal yngre konstnärer.

Dessutom föreslås att kösystemet utreds och att nya arbets- och beredningsmetoder används i det nya systemet.

Underlag för beslut

Översyn av Stockholms stads ateljéstöd 2016 (Robert Stasinski 2016). Utredningen biläggs ärendet.

UTLÅTANDE

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kulturstrategiska staben i dialog med Stockholm konst. Förvaltningens förslag bygger på en utredning av den externe utredaren Robert Stasinski.

Robert Stasinski är curator, kritiker och skribent med erfarenhet av kulturpolitiska utredningar. Arbetet har inneburit ca 30 intervjuer med konstnärer, forskare och tjänstemän inom myndigheter och organisationer med anknytning till konstområdet. Som underlag för översynen har utredaren även tagit del av ett stort antal rapporter, vetenskapliga artiklar och styrdokument.

Uppdraget

Kulturförvaltningen gav i februari 2016 i uppdrag till utredaren Robert Stasinski att se över Stockholms stads nuvarande ateljéstöd¹. I uppdraget ingick att ge en bakgrund till dagens ateljéstöd, en framtidsinriktad omvärldsbeskrivning med relevanta faktorer för konstnärlig produktion, en analys av styrkor och svagheter i befintliga stödsystem, samt att utforma ett förslag till ett nytt ateljéstöd.

Inledning

Bilden av Stockholm präglas starkt av den historiskt framväxande stadsmiljön, de naturliga skönhetsvärden som är knutna till det geografiska läget och de konstnärliga tillägg som kulturskapare bidrar med i offentliga och privata miljöer. Detta samspel har gjort Stockholm till ett nationellt centrum för konst och kultur, kreativa näringar och besöksmål för en växande internationell turism.

¹ Utredningen som också innehåller uppdragsbeskrivning bifogas tjänsteutlåtandet

Kulturpolitiska mål

Stockholms stads ”Vision 2040 – ett Stockholm för alla” spinner i sin framtidsbild vidare på konstnärernas betydelse för staden: ”Konstnärer, musiker och kreativa branscher bidrar till att skapa en attraktiv stad i ständig utveckling. Det kreativa klimatet och den fria kulturen gör att människor från hela världen söker sig till Stockholm”. I stadens budget 2016 anges att ”de professionella kulturarbetarnas förutsättningar ska förbättras, dessa går i spetsen för en kreativ stad. En stad med ett rikt kulturliv attraherar och utvecklar kreativa människor och företag”.

Konstnärerna på tur

Kulturnämnden har under senare år förbättrat stödet och strukturerna inom en rad kultur- och konstområden. Det gäller till exempel stödet till film, dans och musik, samlingslokaler och barn- och ungdomskultur, samt egna verksamheter som Stockholm konst, Stadsbiblioteket och Kulturskolan. Inom bild- och formområdet fördelas stöd till bland annat konsthallar men stadens stora satsning är ateljéstödet, totalt 7,1 miljoner kronor 2016, som går till ca 600 enskilda konstnärer. Ateljéstödet har varit oförändrat i tio år, en period med hyresökningar samtidigt som allt fler välutbildade konstnärer etablerat sig i Stockholm. De politiska målen svarar alltså väl mot de faktiska behoven att reformera och stärka ateljéstödet.

Utgångspunkter för ett nytt ateljéstöd

Det finns fler motiv för att reformera ateljéstödet än det faktum att den kommunala finansieringen har stått stilla under lång tid. De kommunala ateljéerna ligger till största delen i innerstaden samtidigt som det finns stora behov av kreativa lokaler i stadsdelar utanför tullarna. Konstbegreppet har vidgats vilket innebär att nuvarande riktlinjer utestänger viktiga konstnärsgupper. I denna utveckling finns också ett växande behov av flexibla ateljéer och konststudior för nya typer av konstnärliga samarbeten. Flera konstnärer upplever kriterierna som otydliga eller inte tillräckligt anpassade till deras arbetsmarknad och konstnärliga arbetsformer.

Fördelningen av ateljéstöd och kommunala ateljéer speglar inte mångfalden av konstnärer i Stockholm och de behov som yngre, högutbildade konstnärer har i början av sin yrkesbana. Mot bakgrund av stödets komplexitet, varje ansökan ska bedömas enskilt med ett krav på kvalitativ bedömning, behöver den administrativa hanteringen och arbetssättet ses över.

Slutligen: Stockholm växer och byggs om vilket gör det angeläget att öka utbudet och anpassa utformningen av ateljéer och studior till framtida krav. I det arbetet är det nödvändigt att stadens alla berörda förvaltningar och bolag deltar. De ateljéutredningar som fastighetskontoret i samarbete med kulturförvaltningen har lagt fram under 2016 är viktiga byggstenar i den fortsatta processen. Där föreslås etablering av ett stort antal nya ateljéer som ska spegla det framväxande och samtida behovet av lokaler för konstnärlig produktion.

Bakgrund

Stockholms stads stöd inom bild- och formområdet

Kulturstöd

Av de medel för kultur- och utvecklingsstöd som 2015 uppgick till 111,5 miljoner kronor gick ca 9 procent (10,8 miljoner kronor) till bildkonstområdet. Tensta Konsthall hade med 3,5 miljoner kronor det högsta stödet. Bland övriga aktörer kan nämnas Carl Eldhs ateljémuseum (900 000 kr), Färgfabriken (800 000 kr) och Konstnärernas kollektivverkstad (600 000 kr). Totalt fördelades 46 stödbelopp inom bild- och formområdet varav 6 till konsthantverk.

Kulturstödets betydelse för de konstnärer som får ateljéstöd hänger ihop på flera olika nivåer i ett kretslopp. Konstinstitutionerna, gallerierna och övriga konstverksamheter som tilldelas kulturstöd fungerar som arbetsgivare, fortbildare och mötesplatser för konstnärerna. Här skapas arbetstillfällen och samarbeten – nödvändiga kontaktytor för den vitala konstscenen i Stockholm.

Stockholm Konst

Stockholm Konsts uppdrag omfattar nybeställningar av offentliga gestaltningar till gator, parker, bostadsområden och torg samt inköp av konst som exempelvis placeras på arbetsplatser, förskolor, skolor och äldreboenden. En viktig ekonomisk grund för detta arbete är ”Enprocentsregeln” som anger att en procent vid ny- och ombyggnader i Stockholm stad ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Beställningarna av enprocentsprojekt till Stockholm konst har nästan tredubblats sedan starten 2008.

Ateljéstöd i förändring

I början av 1960-talet grundades de första kommunala ateljéhusen efter att många konstnärer förlorat sina ateljéer i samband med citysaneringen. Efter en utredning 1965 tillkom

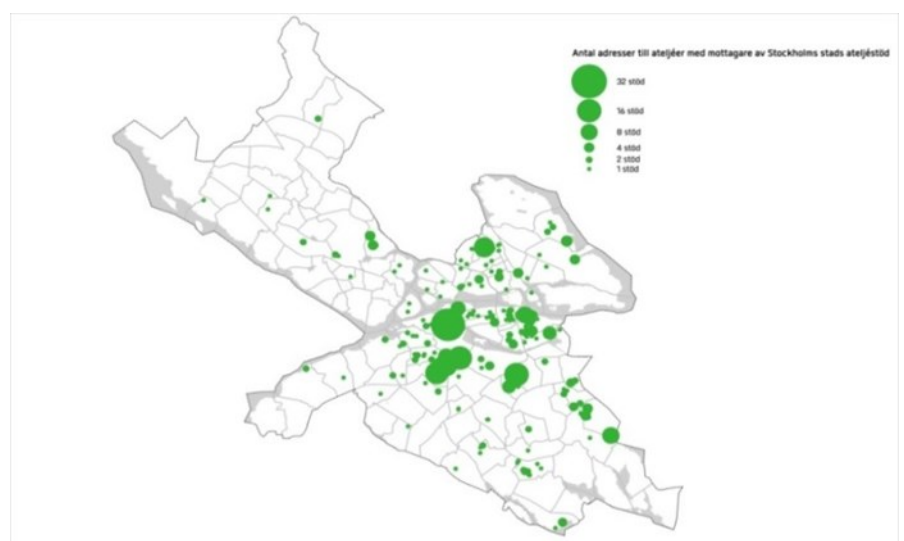
flera av de ateljéhus som finns kvar i dag, bland annat Malongen vid Nytorget, fastigheten vid Fiskargatan 1 och området kring Katarina sjukhus.

För att underlätta för konstnärerna att betala de ökande kommunala ateljéhyrorna under 70- och 80-talen infördes ett system där kulturförvaltningen betalade fastighetskontoret mellanskillnaden mellan konstnärens hyra och marknadshyra.

Fram till 1990 saknade konstnärer med privat ateljéhyresvärd rätt till ateljéstöd. Detta år beslutade kulturnämnden att även dessa skulle stödjas genom direktsubventionering av den enskilde konstnären. Reformen medförde att antalet subventionerade konstnärer vid denna tid uppgick till 745 personer fördelade på två skilda stödformer.

Nuvarande stödvillkor och riktlinjer

Det nuvarande ateljéstödet består av ett engångsbelopp om 12 000 kronor per år som beviljas för en treårsperiod, totalt 36 000 kronor. Det samlade stödbeloppet på 7,1 miljoner kronor fördelas till omkring 580 yrkesutövande konstnärer och konsthantverkare i Stockholm. Syftet är att förbättra konstnärernas arbetsvillkor och göra Stockholm till en attraktiv kulturstad. I beredningen av ateljéstöd deltar en referensgrupp om fem personer varav två utses av KRO/KIF.² Av de nuvarande mottagarna av ateljéstöd är 356 kvinnor (62 %) och 222 män (38 %).

Geografisk placering av antalet ateljélokaler 2015. Punkterna visar adresser till ateljéer där det finns konstnärer med stadens ateljéstöd.

² KRO Konstnärernas Riksorganisation
KIF Föreningen Sveriges konsthantverkare & industriformgivare

Följande krav ställs för att tilldelas ateljéstöd:

- Högskoleutbildning för ett konstnärligt yrke inom något av områdena måleri, skulptur, foto, textil, grafik, metall, keramik och glas. Om godkänd högskoleutbildning saknas kan dispens medges om sökande har omfattande yrkesmeriter.
- Sökande ska vara mantalsskriven i Stockholms kommun
- Kvalificerad och dokumenterad yrkesverksamhet från de senaste tre åren (som yrkesmeriter räknas utställningar, konstprojekt, offentliga uppdrag och stipendier m.m. där urvalet har gjorts av sakkunnig inom bild- och formområdet).
- Ateljén ska ligga i Stockholms stad eller i en närkommun.
- Ateljéhyran ska uppgå till minst 1 200 kronor i månaden.

Ateljékön

Kulturförvaltningen administrerar ett kösystem till de ca 300 kommunala ateljéerna. Ateljéerna fördelas i turordning till konstnärer efter antal år i kön. Konstnär som återlämnar sin ateljé i ett kommunalt ateljéhus till kön återfår sin ursprungliga köplats. Hyresgäster till kommunala ateljéer är inte automatiskt garanterade ateljéstöd. Meritkraven för att få plats i ateljékön är i huvudsak desamma som för ateljéstödet (se ovan) men det finns särskilda bestämmelser för hur köplatsen bedöms i samband med uppehåll i den konstnärliga verksamheten.

Köstatistik

Idag står 768 personer i ateljékön där kötid, åldersspridning och efterfrågan varierar kraftigt. Minst 47 procent av de som står i kön har redan en ateljé, detta baserat på att de har beviljats ateljéstöd de senaste tre åren där kravet är att personen har ett giltigt ateljékontrakt. Denna siffra kan även vara högre eftersom uppgiften om man innehar ateljé inte efterfrågas då man ställer sig i kön. Av ateljéinnehavarna är 63 procent mantalsskrivna i innerstaden och 37 procent utanför tullarna.

Tabeller: Antal år och åldersspridning för de 768 konstnärerna i ateljékön.

Antal år konstnärer stått i ateljékön	
Har stått i kön mellan 17-48 år	28 %
Har stått i kön mellan 6-16 år	37 %
Har stått i kön upp till 5 år	34 %

Åldersspridning köande konstnärer	
Födda 1920 - 1949	10 %
Födda 1950 – 1969	50 %
Födda 1970 – 1989	40 %

Under 2015 förmedlades totalt 8 kommunala ateljéer där konstnärerna hade kötid mellan 30 och 20 år. Hittills i år 2016 har 5 ateljéer förmedlats där kötiden varit mellan 28 och 14 år.

Av de 768 personer som idag är registrerade i ateljékön är det 124 personer (16%) som i praktiken inte är berättigade att stå kvar då de inte har uppdaterat sin kötid sedan fyra år tillbaka vilket de nuvarande riktlinjerna kräver.

Många konstnärer med egen ateljé står i kön vilket bidrar till orimligt långa kötider för dem som verkligen har behov av arbetslokal. Kulturförvaltningen ser flera alternativa modeller för en framtid köadministration men bedömer att frågan behöver utredas närmare i dialog med lokalförvaltare och konstnärsorganisationer.

Konstnärens betydelse för staden och de kreativa näringarna

Bild- och formkonstnärerna har betydelse på flera plan för en stad som vill utvecklas positivt och hävda sig både nationellt och globalt. En sådan betydelse är att ge konstnärliga och estetiska bidrag till den offentliga miljön. Stockholm uppvisar en mängd exempel på detta i tunnelbanan, äldre och nybyggda stadsdelar och i offentliga lokaler. Många konstnärer fungerar också som grundforskare och inspiratörer för andra kreativa eller rent kommersiella näringar. Inom kulturekonomisk forskning använder man ofta ”solsystemsmodellen”³ för att förklara interaktionen mellan spjutspetskultur och kommersiell kultur och även skillnaderna mellan kreativa och kulturella näringar.

³ David Throsby: The Concentric Circles Model

Modellen beskriver den kreativa, kulturella och konstnärliga sektorn som en serie cirklar som rör sig ut från ett centrum där den experimenterande konsten befinner sig. Längst in i den *konstnärliga kärnan* finns konsten, konsthantverket, musik, scenkonst och litteratur. Här skapas den mest originella, självständiga konsten som inte nödvändigtvis har en fixerad arena eller distribution. Går man ett steg ut till de *kulturella näringarna* återfinns filmindustrin, museer, gallerier, konsthallar och bibliotek. Ytterligare ett steg ut finns de *kreativa näringarna* som omfattar kulturarv, tidningar, radio, TV och andra medier samt datorspelsindustrin. Längst ut finns *övriga relaterade näringar* som inkluderar modeindustrin, designindustrin, arkitektur och reklambranschen.

Ju längre ut i modellen man kommer, desto mer affärsinriktad blir alltså branschen och det är den experimentella, men kanske inte kommersiellt bärkraftiga kärnan, som influerar de yttre lagren. Modellen ger en god illustration till sambandet mellan smal och bred konst vilket leder till att det offentliga kulturstödet behöver riktas både till publikt inriktade verksamheter och mer experimentella ändamål.

Konstnärernas utbildning, arbetsmarknad och ekonomiska villkor.

De konstnärliga utbildningarna

Konstnärer är i Sverige generellt välutbildade. Enligt en rapport från Konstnärsnämnden 2011 hade 49 procent en eftergymnasial utbildning som var minst tre år eller längre.

Varje år utexamineras ca 30 konstnärer från Konsthögskolan och ca 70 från Konstfack. Till dessa kan läggas ett 15-tal

eftergymnasiala konst- och hantverksskolor samt utbildningar i nya media, film, textil och andra tekniker som många konstnärer använder. Antalet ökar ytterligare genom konstnärer som flyttar tillbaka efter genomförda studier i andra städer och utomlands. Stockholm växer troligtvis med minst 100 konstnärer och konsthantverkare per år men antalet kan vara högre. Enligt siffror från KRO/KIF och BUS (Bildupphovsrätt i Sverige) verkar sannolikt minst 2 500 yrkesverksamma konstnärer i Stockholm.

Arbetsmarknaden för konstnärer

Konstnärernas uppdrag är ofta kortvariga, uppdragsgivarna många och i perioder varvas sysselsättning med arbetslöshet eller annat arbete. Detta gör att inkomsterna för många inte bara är knappa utan också oregelbundna och oförutsägbara. Även väletablerade konstnärer måste ibland ta kompletteringsarbeten utanför sitt huvudsakliga verksamhetsområde för att klara sin försörjning.

I en rapport från Konstnärsnämnden⁴ frågade man konstnärerna i vilken grad de gjort uppehåll i verksamheten. Även för den konstnär som varit yrkesverksam kan det finnas anledningar till att ha haft ett uppehåll i arbetet, orsakat av exempelvis arbetsbrist, föräldraledighet eller ohälsa. Hälften av kvinnorna uppgav att de tagit ett uppehåll mot knappt en tredjedel av männen.

Försörjningsvägar

Inom arbetsmarknaden för konstnärer är det vanligt att kombinera utställningar och uppdrag som egenföretagare med många tidsbegränsade anställningar hos olika arbetsgivare. Utvecklingen går mot att fler och fler konstnärer har en del av sin försörjning från både anställningar och egenföretagande.

Ofta har konstnärer tillfälliga anställningar som knyter an till deras konstnärliga praktik, det kan till exempel vara som guide på en konstinstitution eller som lärare på någon av Stockholms konstskolor. Men det kan även innefatta helt andra yrkesområden eller närbesläktade och innefatta i princip alla olika sorters arbetsformer. Många konstnärer söker också olika stöd i form av arbetsstipendier, projektbidrag och internationella kulturutbytesbidrag.⁵

⁴ Marita Flisbäck, *Konstnärernas inkomster, arbetsmarknad och försörjningsmönster*, Konstnärsnämnden, 2011

⁵ ”När friheten sätts på prov - en undersökning av Kungl. Konsthögskolans examinerade studenter 1995-2009”

Försörjningsvägar direkt kopplade till konstnärskapet är försäljning av konstverk via gallerier, samlare och institutioner. Institutioner och andra utställningsplatser tillämpar i olika grad medverkans- och utställningsersättningsavtalet (infördes år 2009) vilket innebär att konstnärer i samband med en utställning ska ersättas både för nedlagd arbetstid och för omkostnader i samband med utställningen. Offentliga och privata gestaltungsuppdrag är ytterligare en inkomstkälla för vissa konstnärer.

Utställningsmöjligheter

I Stockholm är konstscenen uppdelad i ett flertal skikt. Dels finns traditionella rum som konsthallar, museer och gallerier. Men även tillfälliga utställningsplatser på nattklubbar, restauranger och i det offentliga rummet förekommer. Idag kan en utställning även inkludera en stadsvandring och begreppet är ständigt flytande när curatorer väljer platser där konstnärers verk ska visas eller genomföras. I Stockholms län beräknas cirka 108 gallerier och konsthallar vara aktiva 2016. Här innefattas både konstnärsdrivna och kommersiella gallerier men listan är inte helt uttömmande. Det finns även tillfälliga så kallade Pop-Up gallerier som byter plats ständigt och därför är svåra att uppskatta till antal.

Stagnerande inkomstutveckling

Den nationella rapporten ”Utsikt från ateljéerna” av KRO/KIF 2014 konstaterar att inkomsterna sjunker för konstnärer⁶. Båda åren 2011 och 2014 uppger 64 procent av konstnärerna att deras månadsinkomst var 13 300 kronor eller lägre. Eftersom värdet urholkats på grund av inflationen blir det i praktiken en reell inkomstminskning. Under samma tidsperiod ökade enligt SCB den genomsnittliga månadsinkomsten med 7 procent i Sverige, från 16 333 kronor till 17 500 kronor.

Ökad professionalitet och nya konstnärliga uttryck

Konsten befinner sig sedan flera decennier i ett så kallat ”post-medialt tillstånd”⁷. Med detta menas att allt fler konstnärer inte längre binder sitt konstnärskap till en specifik teknik, ett material eller särskilt formspråk. Några av de uttryck konstnärer idag arbetar med innefattar måleri, skulptur, webbaserade verk, 3D-

⁶ *Utsikt från ateljéerna 2014* bygger på en enkät med Sveriges professionella konstnärer och konsthantverkare. 2 478 konstnärer och konsthantverkare besvarade enkäten som genomfördes i december 2013 och januari 2014. Förfrågan gick till sammanlagt 6 525 medlemmar i BUS, KRO och KIF.

⁷ Krauss, Rosalind. *A Voyage on the North Sea: Art in the Age of the Post-Medium Condition*. London: Thames & Hudson, 2000

teknik, ljudkonst, video, performance, relationell och socialkritisk konst, konsthantverk, fotografi, böcker och teater. Detta ställer andra krav på kompetens, flexibilitet, samarbeten och varierande arbetsprocesser både i och utanför ateljén.

På bara ett decennium har det etablerats forskarutbildningar på samtliga svenska konsthögskolor och redan har ett 20-tal svenska konstnärer disputerat. Forskarutbildningen innebär generellt en fyraårig tjänst som arvoderas. I dag är konstutbildning helt integrerat i universitetssystemet men till skillnad från traditionell forskning så saknas det en akademisk infrastruktur som kan rekrytera disputerade konstnärer.

Behovet av produktionsplatser för konstnärer

Dagens konstnärer arbetar med långt fler konstnärliga uttryck och tekniker än på den tiden då standarden sattes för en ateljés form och funktion. Många samverkar med eller influeras i konstnärskapet av andra yrkeskategorier som musiker, skådespelare och dansare. Man samarbetar även med en mängd andra yrkesgrupper, från snickare till spelutvecklare.

Allt fler kombinationshus har etablerats i Stockholm som arbetar gränsöverskridande med media, tidningar, konstnärer, scenkonstnärer, forskare och andra grupper. Några exempel på det är Studio Mossutställningar i Värtahamnen, SITE på Telefonplan, Platform Stockholm vid Liljeholmen. Där är det gemensamma ytorna viktigare än på traditionella ateljéhus och dessa ”allmänningar” ger upphov till möten och kreativa möjligheter. Utvecklingen har inneburit att begreppet ateljé av många konstnärer upplevs för smalt.

Förvaltningens synpunkter

Inledning

Ett omfattande och spännande samtida kulturliv i kombination med en attraktiv stadsmiljö och en dynamisk arbetsmarknad är de kanske viktigaste förklaringarna till det växande nationella och globala intresset för Stockholm. Det märks inte minst på den snabba befolkningsökningen och den ökande mängden turister som söker sig hit.

Stockholm har en fördel framför många andra storstäder genom närvaron av en rad framstående kulturinstitutioner, framtidsinriktade kreativa näringar och en mångfald av kulturskapare, inte minst inom bild- och formområdet. De tre

perspektiven betingar varandra och de idéer och prototyper som skapas av enskilda konstnärer kan ställas ut, utvecklas eller göras lönsamma av offentliga och privata aktörer. Detta samband har under senare år varit särskilt tydligt inom områden som mode och design.

Ateljéstödet är i första hand avsett för aktiva yrkesverksamma konstnärer men det ska också göra det möjligt att bedriva eget, inte alltid lönsamt, utvecklingsarbete inför nya projekt. Kulturförvaltningen kommer under 2016 också att öka lokalservicen till Stockholms konstnärer genom en nyinrättad lotstjänst som blir en länk mellan stadens hyresvärdar och kulturaktörer.

Förslagets utgångspunkter

Förslaget till nytt ateljéstöd utgår från både konstnärernas och stadens behov och intressen. Stockholm växer och ska staden behålla sin attraktivitet så måste konsten och kulturen ta större plats. Detta gäller inte minst i de stadsdelar som saknar de kreativa miljöer som konstnärliga produktionsplatser utgör. Utredningen pekar på den breddning som pågår inom bild- och formområdet. När staden bygger nya arbetslokaler för konstnärer så bör man planera för nya krav på flexibilitet, samarbeten och varierande arbetsprocesser både i och utanför ateljén. Förslaget bygger i övrigt på följande analyser av konstnärernas villkor och det nuvarande ateljéstödet:

- Konstnärernas arbetsmarknad ser annorlunda ut jämfört med andra yrkesgrupper.
- Fördelningen av nuvarande ateljéstöd och kommunala ateljéer speglar inte mångfalden av konstnärer i staden.
- Det råder en stark koncentration av ateljéer i innerstaden och motsvarande brist utanför tullarna.
- Nya konstnärskap tillkommer vilket skapar behov av fler och nya typer av produktionsplatser.
- Det finns påtagliga inlåsnings effekter i ateljésystemet.
- Ateljéhyrorna har ökat samtidigt som nivån på ateljéstödet har varit oförändrat sedan 2007.
- Kriterierna upplevs som otydliga av sökanden.
- Stockholm växer och byggs om vilket gör det angeläget att öka utbudet och anpassa utformningen av morgondagens ateljéer och studios för konstnärlig produktion.
- Det behövs ett enkelt administrativt system både för stödgivare och stödmottagare.

Förslag

Med utgångspunkt i ovanstående analyser föreslår kulturförvaltningen att ett nytt system för stöd till ateljéer och studior i Stockholms stad införs med följande inriktning:

Nytt namn: Ateljé- och studiestöd för konstnärer

”Ateljéstöd” byter namn till ”Stockholms stads ateljé- och studiestöd för konstnärer”. Syftet med namnändringen är att markera att stödet är inkluderande och kan rymma gränsöverskridande konstnärer och kreatörer.

Höjt stödbelopp

Stödet höjs från 1 000 kronor till 1 500 kronor per månad (18 000 kronor per år). Dock kan endast 70 procent av årshyran subventioneras vilket innebär att årshyror under 25 700 kr får ett justerat belopp ($0.7 \times$ årshyra) om man beviljas stödet.

Fler konstnärer får del av stödet

Antalet konstnärer som får ateljéstöd ökar successivt från 580 i dagens system till ca 855 när den nya stödformen har genomförts fullt ut 2020. Stödperioden förblir oförändrad, tre år.

Längre meritvärdering

Tiden för meritvärderingen förlängs från tre år till fem år. Det nya stödet tar större hänsyn till konstnärernas arbets- och inkomstsituation genom minskat verksamhetskrav under sjukskrivning och föräldraledighet samt andra särskilda omständigheter som kan dokumenteras.

Ökat antal yngre konstnärer

Satsning görs på nytexaminerade konstnärer i olika discipliner. Om den sökande är nytexaminerad från en konsthögskola görs en särskild bedömning där stipendier, ateljévistelser eller projekt pengar redovisas med angivet projekt/plats.

Utred kösystemet

Den nuvarande kön till kommunala ateljéer administreras av kulturförvaltningen. Systemet som omfattar ca 770 konstnärer är tungt trots att få ateljéer fördelas årligen. Kulturförvaltningen föreslår därför att frågan om en kommunal ateljékö utreds vidare. Se också under rubriken ”Ateljékö” sidan 6.

Förändrat arbetssätt inom kulturförvaltningen

- En mångfaldsplan skapas för inkludering av nya grupper av konstnärer, utifrån mångfaldskriterier och geografisk spridning.
- Referensgruppen stärks genom att medlemmarna utses för 3 år i taget och består av 5 personer varav 2 rekommenderas av KRO/KIF. Övriga medlemmar utses av kulturförvaltningen varav en medlem ska komma från en konstnärlig högskola.
- Ateljéstödet synliggörs genom förbättrad information om systemet. En strategi för sociala medier arbetas fram. Informationsträffar för konstnärer hålls regelbundet på olika platser i staden.
- Samarbete med kommunala och privata fastighetsägare stärks så att nya ändamålsenliga ateljéer och studior byggs i områden där sådana i dag saknas.

Beräknade effekter av det nya ateljésystemet

- Fler och en bredare grupp av konstnärer får tillgång till stödformen.
- 530 konstnärer får ökat stöd varav 353 når maxnivån 18 000 kronor om året. De ateljéstödsmottagare som har mycket låga hyror påverkas av maxtaket om högst 70 procent subvention av staden. Ca 50 ateljéstödsmottagare kan komma att få ett lägre stöd.
- En yrkesgrupp med låga inkomster får större möjlighet att behålla sin arbetsplats.
- Höjning av schablonbelopp kompenserar till viss del framtida hyreshöjningar av arbetslokaler.
- Revidering av stödformen motsvarar behoven för gränsöverskridande verksamma konstnärer.
- Kvaliteten i bedömningarna stärks med en referensgrupp som sitter under en längre period (tre år).
- Stockholm blir en än mer attraktiv stad att verka i för konstnärer i och utanför Sverige.
- Nyutexaminerade konstnärer ges bättre förutsättningar att ta sig in på arbetsmarknaden.

Risk- och konsekvensanalys

- Den successiva infasningen kan upplevas som orättvis då det uppstår två parallella stödnivåer beroende på när man kommer in i det nya systemet.
- Namnbyte från ateljéstöd till ateljé- och studiestöd för konstnärer kan uppfattas som en negativ förändring av vissa konstnärer och uppfattas som en uttunning av bildkonstbegreppet.
- Det administrativa arbetet kan öka då fler beviljas stödet och bedömningsgrunderna utvecklas vilket leder till att beredningen blir mer tidskrävande.

Tidplan för genomförande

Oktober 2016	Utlysning ateljéstöd 2017-19
December 2016	Beslut om nytt ateljéstöd KUN
Februari 2017	Beslut nuvarande ateljéstöd
Vår 2017	Kommunikation om ny stödform
Höst 2017	Implementering nya ateljé- och studiestödet
2018	Ökad budget tillförs förvaltningen
Oktober 2018	Ny E-tjänst implementeras

Bilaga 1

Förslag till nya riktlinjer för Stockholms stads Ateljé- och studiestöd för konstnärer.

Bilaga 2

Bland ramar, höljen och gränser. Översyn av Stockholms stads ateljéstöd 2016. Robert Stasinski.